HE 36/2019 vp

Maa- ja metsätalousministeriön lisäselvitys/Anne Haikonen 28.11.2019

Elintarvikealan toimija on määritelty elintarvikelain 6 §:n 11 kohdassa viittaamalla yleisen elintarvikeasetuksen (EY) 178/2002 artiklassa 3(3) olevaan määritelmään:

- Elintarvikealan toimijalla tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä tai –henkilöitä, jotka ovat vastuussa elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisen varmistamisesta valvonnassaan olevassa elintarvikeyrityksessä.

Etämyynnillä tarkoitetaan myyntiä etäviestintävälineen avulla. Etäviestintäväline on väline, jota voidaan käyttää elinkeinoharjoittajan ja kuluttajan välisen sopimuksen tekemiseen ilman, että nämä kaksi osapuolta ovat samaan aikaan paikalla. Internetkaupan lisäksi myös puhelin- ja postimyynti ovat etämyyntiä.

Keskeistä on se, että internetkauppaa ja muuta etämyyntiä harjoittavalla elintarvikealan toimijalla on samat vaatimukset ja velvollisuudet kuin muillakin vähittäismyyntiä harjoittavilla elintarvikealan toimijoilla.

- Kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvikealan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.
- Etämyyntiä harjoittavan toimijan tulee kuulua elintarvikevalvonnan piiriin. Toimijan tulee tehdä toiminnastaan elintarvikehuoneistoilmoitus oman kotikuntansa elintarvikevalvontaviranomaiselle. Jos toimija laajentaa toimintaansa aloittamalla tuotteiden myynnin internetin verkkokaupassa, tulee tästä tehdä ”toiminnan oleellinen laajennus” -ilmoitus kuntaan.
- Elintarvikkeen määräystenmukaisuudesta ja elintarviketietojen oikeellisuudesta ja kaikista pakkauksessa olevista muista tiedoista sekä markkinointiaineistosta vastaa se toimija, jonka nimellä elintarviketta pidetään kaupan. Esimerkiksi internetmyynnissä vastuu tietojen antamisesta on sillä toimijalla, joka on rekisteröinyt verkkokaupan verkkotunnuksen. Tämän toimijan on varmistettava, että pakolliset elintarviketiedot ovat kuluttajan saatavilla.
- Myöskään ne elintarvikealan toimijat, jotka eivät vaikuta elintarviketietoihin, eivät saa myydä ja markkinoida elintarvikkeita, joiden tietävät tai olettavat, niiden tietojen perusteella, jotka niillä on ammattilaisina hallussaan, olevan elintarvikemääräysten vastaisia. Jos internetkauppaa harjoittava elintarvikekalan toimijan asiantuntemuksensa perusteella ja huolellista työtä tehdessään havaitsee, että tavarantoimittajan markkinointiaineistossa tuotteesta esitetään elintarvikemääräysten vastaisia tietoja, tulee verkkokauppiaan poistaa nämä tiedot tuotteen etämyyntiin liittyvästä aineistosta. Esimerkiksi, jos toimija on saanut tietää, että suomalaiseksi ilmoitetun elintarvikkeen alkuperämaa ei ole Suomi, toimija ei voi jatkaa tuotteen myymistä suomalaisena, vaan toimijan tulee korjata tiedot.

Nämä kommentit liittyvät nyt nimenomaan siihen, ketä pidetään elintarvikealan toimijana ja mitkä ovat elintarvikealan toimijan velvollisuudet. 66 a §:ssä säädetään lisäksi, että elintarvikemääräysten vastaisuuden tulee olla ilmeistä ja olennaista.

Internetissä esitetään paljon myös sellaista tietoa, joka liittyy elintarvikkeisiin, mutta joka ei varsinaisesti liity tietyn elintarvikkeen markkinointiin. Tällaisten tietojen esittäjiä ei voida katsoa elintarvikealan toimijoiksi. Näihin tietoihin ei siis tämän säännöksen kautta pääse käsiksi.